

גליון 744
שנה י"ד תשפ"ו

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

סיפורי חז"ל

בוא תראה מה עשה אוהבך הקב"ה כשהיו גבאי הצדקה רואים את רבי אלעזר איש ברתותא, היו בורחים ממנו, כי כשהיה פוגש אותם היה נותן להם את כל הכסף שברשותו. יום אחד הלך רבי אלעזר לשוק לקנות לביתו נדוניה לחתונה. כשראו אותו גבאי הצדקה כהרגלם ברחו ממנו אבל הוא רדף אחריהם ואמר להם: "אני משביע אתכם שתגידו לי לאיזה מטרה אתם אוספים כסף." אמרו לו: "אנחנו אוספים כסף לנישואי יתום ויתומה" אמר להם: "העבודה! (לשון שבועה) הם קודמים לבת שלי" ונתן להם את כל מה שהיה לו, חוץ מדינר אחד שקנה בו קצת חיטים לצורך חתונת ביתו, והניח אותם במחסן. אשתו של רבי אלעזר אמרה לבת: "מה הביא אביך?" השיבה הבת: "כל מה שהוא הביא הוא הניח במחסן" הלכה למחסן לבדוק מה הביא אביה, וראתה שהמחסן מלא חיטים עד כדי כך שהם היו יוצאים מתחת לדלת. הלכה ואמרה לו: "אבא, בוא תראה מה עשה אוהבך הקב"ה" אמר לה רבי אלעזר: "העבודה! (לשון שבועה) החיטים הם הקדש (לבית המקדש) ואין לך בהם אלא כאחד מעניי ישראל".

(תענית כ"ד ע"א)

פרשת השבוע

לא יחל דברו ככל היוצא מפיו יעשה
(ל' - ג')

מסופר על הרה"ק רבי לוי יצחק מבארדיטשוב זיע"א, שכידוע היה מוהל מומחה, ומנהגו היה למול בבוקר מיד לאחר תפלת שחרית, ופעם ילדה בתו של רבי לוי יצחק בן זכר, וביום המילה באו כל החסידים בבוקר להשתתף בברית. והרבי גמר את תפלתו ונכנס לבית של בתו, ואמר לחסידים שימתינו לו, והוא נכנס לחדר מיוחד וסגר עליו מבפנים ונשאר שם ארבע שעות רצופות. אבי הבן וגם היולדת הצטערו מאד כשראו שהקהל הולך ומתפור ולא נשאר שם כי אם מנין מצומצם. ולאחר זמן יצא הצדיק מהחדר בשמחה גדולה, ומל את הילד וקרא שמו בשראל, יהודה לייב. חתנו אבי הבן הצטער באותו רגע, כי רצה לקרוא לבנו שם אחר אבל שתק. לאחר המילה עשו סעודת מצוה, ובאמצע הסעודה שאל חתנו את רבי לוי יצחק שתי שאלות, למה איחר ארבע שעות ולא מל את התינוק בבוקר כדרכו בקודש, ולמה קרא את שמו יהודה לייב? השיב רבי לוי יצחק לחתנו, אספר לך ולכל המסובים את הענין: כשבאתי לכאן ראיתי בדרך ענן שחור ורעש גדול בתוך הענן, רצתי מיד לתוך החדר הזה לשמוע ולראות מה קרה. שמעתי מאחרי הפרגוד כי נפטר צדיק יסוד עולם ושמו ר' יהודה לייב מעיר אפטא, באותו הרגע יצאו כיתות צדיקים מגן

עדן בתופים ובמחולות לקבל את האורח הנכבד. וידוע שצדיקים כאלה כשהולכים לגן עדן צריכים לעבור דרך גיהנם, כשהגיע לאותו המקום עזב פתאום את כל הגדולה והכבוד, וקפץ לתוך הגיהנם. אמרו לו: רבינו מה קרה? אמר להם אני מעיד על עצמי שקיימתי "לא יחל דברו ככל היוצא מפיו יעשה", וגם קיימתי מצוות פדיון שבויים, ואת זה למדתי מהקדוש ברוך הוא שהוא פדה שישים ריבוא נפשות ישראל ממצרים, ואמר השם יתברך שכל המקיים נפש אחת מישראל כאילו קיים עולם מלא, ועוד הבטיח לנו שצדיק גוור והקדוש ברוך הוא מקיים, לכן אינני זו מכאן עד שאני עושה פדיון שבויים מגיהנם. הלכו הצדיקים לפני הקב"ה ושאלו אותו מה לעשות עם ר' יהודה לייב שנכנס לגיהנם ולא רוצה לצאת בידיים ריקנות? אמר הקב"ה שיפתחו את הפנקס של פדיון שבויים, לראות כמה נפשות הציל בחייו, ומצאו שהציל מאתיים ועשרים. ואז ניתן לו רשות לקחת מאתיים ועשרים נשמות מגיהנם.

מה עשה ר' יהודה לייב, ירד למדור השביעי ששם היו אותם שיורדים ואינם עולים, הוציא משם כפליים ממספר זה, ובכל מדור שהיה עולה היה מוציא גם משם. אמר לו הממונה מה אתה עושה. כבר לקחת יותר מכפליים, אמר לו זה מתנה, והכניסם לגן עדן. וסיים רבי לוי יצחק מבארדיטשוב. כשראיתי כוחו של צדיק, קראתי את נכדי יהודה לייב על שמו שיזכה לעשות חיל בתורה.

זמני השבת

מטות-מסעי

זמני כניסת השבת

ירושלים: 7:12 ת"א: 7:27

זמני יציאת השבת

ירושלים: 8:29 ת"א: 8:32 ר"ת: 9:02

כיצד חזר הפרופסור המלומד בתשובה

מסופר: באחד הימים שיגר הבעש"ט הקדוש זיע"א קבוצה מבין תלמידיו הקרובים אליו לשליחות חשובה בעיר רחוקה. כשהגיעו התלמידים לעיר, נכנסו לפרוס בשלומם של רב העיר, הם אמנם לא הכירו אותו באופן אישי, אך שמעו כי הוא רוחש כבוד רב והערצה עמוקה לבעל שם טוב. תוך כדי שיחה עם התלמידים, השמיע הרב בפניהם דברים נלהבים על ערכה הנעלה של הנשמה היהודית, משום מה דבריו של הרב נשמעו להם מוכרים, אולם ככל שהתאמצו להיזכר מתי והיכן ובאילו נסיבות שמעו אותם, הדבר לא עלה בידם. הרב השלים את דבריו, ובתוך כך סקר את פני התלמידים, נראה היה להם כי הוא מבחין במחשבות החולפות במוחם ובתנועותיהם הרומזות שהחליפו ביניהם. כשכבר עמדו להיפרד מן הרב לשלום, בדרכם חזרה למעוזיבו, פנה אליהם הרב ואמר: שמת לי לב כי הדברים שהשמעתי באוזניכם ערבו לאוזניכם, אמנם כן, השיבו התלמידים, כל מילה בסלע, אך דומנו כי כבר שמענו פעם את המילים הללו בדיוק הוסיפו בהיסוס מה. הרב חיך והנהן בראשו בהסכמה, אכן זכרונכם איננו מטעה אתכם אמר, והוא הזכיר לתלמידים את המעשה שאירע שנים רבות קודם לכן.

היה זה ביום חמישי בערב, בדרך כלל נהג הבעל שם טוב לנצל את הלילה הזה ללימוד תורה ולתפילה, לכן, כשהודיע לקומץ מתלמידיו על כוונתו לצאת עמם באותו לילה לנסיעה ממושכת, עורר הדבר תמיהה רבה בלבם. לא חלפה שעה ארוכה, והבעל שם טוב בלוויית התלמידים ישבו בעגלתם מוכנים ליציאה לדרך. הנח למושכות ותן לסוסים לעשות את דרכם, הורה הבעל שם טוב לעגלון הגוי, כפי שנהג להורות לו בהזדמנויות רבות. הסוסים פתחו בדהירה, והתלמידים נדהמו בפעם המי יודע כמה לראות את היישובים השדות ההרים והבקעות חולפים מול עיניהם במהירות בלתי הגיונית, הסוסים דהרו ודהרו במשך כל אותו הלילה ללא הרף, וברור היה כי המרחק שגמעו רב בהרבה ממהלך רגיל של נסיעה לילית. לאחר הפסקה קלה לתפילת שחרית, המשיכה הנסיעה אל הבלתי נודע.

קרוב לכניסת השבת באה החבורה בתחומם של כפר יהודי קטן ונידח, התלמידים היו בטוחים כי את השבת יעשו בכפר הזה, אולם להפתעתם הורה רבם לעגלון שלא לעצור את הסוסים, הם המשיכו הלאה, יצאו מתחומי הכפר היהודי והגיעו ליישוב חדש, שניכר היה עליו בעליל כי יהודים אינם מתגוררים בו. לפתע עצרו הסוסים ליד בית חרב ומט לנפול, מתוכו הגיח יהודי כפוף קומה בעל פנים מבוהלות, אינכם יודעים לאיזה מקום נקלעתם, אמר לחבורת היהודים האורחת, והחרדה נשמעה היטב בקולו. ביישוב הזה מתגוררים אך ורק הסטודנטים ואנשי הסגל

באקדמיה המחזית, אסור לכף רגל יהודית לדרוך במקום הזה. רק אני ועוד כמה יהודים המשרתים את תושבי המקום, הורשינו להתגורר כאן. מהרו והסתלקו מכאן, פן תאחרו, שאם לא כן ישלחו בכם הסטודנטים את ידם הרעה, כפי שכבר עשו לא אחת ליהודים תמימים שנקלעו למקום בשוגג. אולם הבעל שם טוב הקדוש לא נראה מתרגש יתר על המידה מן הדברים ששמע, בתנועת יד סימן לתלמידים לרדת מן העגלה ולקחת עמם את מעט המיטלטלים שנשא עמם. אל דאגה ר' יהודי, איננו פוחדים מאיש, כאן בביתך נשבות ולא יאונה רע לך ולנו, הרגיע הבעל שם טוב את היהודי ההמום. ממראה האורח ומסגנון דבריו, הבין היהודי כי אין מדובר באדם פשוט כלל ועיקר, בסופו של דבר נרגע קמעה והכניסם לביתו.

הבעל שם טוב הקדוש, תלמידיו, בעל הבית ומעט היהודים הנוספים שהתגוררו בסמוך, היו בדיוק מניין. הבעל שם טוב ניגש להתפלל מנחה בהתלהבות כה רבה, עד שאפילו תלמידיו שהיו רגילים לראותו בתפילה, נבהלו למראה עיניהם. לא עבר זמן רב, ולתוך הבית התפרצה כנופיה גדולה של סטודנטים, בידיהם היו אלות ואבנים, ובעיניהם חמת רצח, הם רצו לכבד את האורחים הבלתי קרואים במכות כדרכם. בעל הבית המסכן שלמראה תפילת אורחו הבין כי איננו אדם רגיל, נחרד כולו, מוחו קדח במחשבה כיצד לגונן על אורחיו, אולם למרבה הפתעתו כאשר שמעו הסטודנטים את קולו של הבעל שם טוב מתפלל, רפו ידיהם ולא היו מסוגלים לזוז ממקומם, אט אט חמקו חרש מתוך הבית. לא עברה שעה ארוכה ובמקום הופיע הפרופסור שלהם, למראהו נחרד בעל הבית עוד יותר, האיש היה שונא ישראל מובהק, וכל היהודים רעדו מפניו. עתה נעמד הפרופסור בפניה, והאזין לתפילתו של הבעל שם טוב. בתום תפילת המנחה, ניגש הפרופסור אל המארח ושאלו מתי יתפלל האורח שוב? המארח השיב כי כפי הנראה יתפלל אורחו שנית בערב. הפרופסור שמע והלך לדרכו.

לקראת תפילת קבלת שבת, הופיע שוב הפרופסור, גם הפעם עבר הבעל שם טוב לפני התיבה, ושוב התפלל בהתלהבות עצומה. לאחר התפילה זימר שלום עליכם בדבקות, וקידש על היין. בשעת הסעודה דיבר באוזני תלמידיו ומארחם על קדושתה של הנשמה היהודית, וכיצד היא יורדת לעולם הזה, מתלבשת בגוף, וחייה בקרב שבעים שמונים שנה, וכל זאת כדי למלא את שליחות הבורא, לעתים קרובות אמר הבעש"ט, מתמצה שליחות זו בעשיית טובה אחת ליהודי, אם בגשמיות או ברוחניות, רק משום כך כדאי היה לה לנשמה לרדת מן העולמות העליונים והרוחניים אל העולם הזה הנמוך והשפל. כל אותה העת הוסיף הפרופסור לעמוד בפנינתו ולהאזין לדבריו של הבעל שם טוב.

מפני שחושב שהכל מגיע לו

בספה"ק "חובת הלבבות" כתוב שמידת "הכרת הטוב" היא אחת המידות הבסיסיות והכרחיות בעבודת השי"ת, והסיבה לכך שהאדם לא מכיר טובה לבוראו, היא מפני שחושב שהכל מגיע לו.

משל לזוג שבמשך שנים רבות גידלו בביתם יתום ודאגו לכל מחסורו. היתום הרגיש בביתם כבתוך שלו, ולא חש שלמעשה עושים אתו חסד במשך שנים כה ארוכות, באחד הימים הגיע עני לבית ונתנו לו נדבה הגונה, ופיו לא פסק מלברך את בעל הבית ולהודות לו על חסדו הגדול. לנוכח ברכות אלו של העני, שאלה בעלת הבית את בעלה: מדוע העני שעשינו לו טובה פעם אחת, מודה לנו כה רבות, ואילו היתום שאנו מגדלים בביתנו ומשפיעים עליו טובה כה גדולה ותמידית, אינו מודה לנו אף פעם? אמר לו בעלה: אם תרצי אוכל לגרום לו ליתום שיתחיל להודות לנו. הוא קרא ליתום ואמר לו: גידלנו אותך במשך שנים הרבה עד עכשיו, ואנו שמחים שהקב"ה זימן לנו מצוה כה חשובה, אולם עכשיו גדלת ויש באפשרותך לעמוד ברשות עצמך, לכן, אני מציע לך שתעזוב את ביתי ותנסה לחיות חיים עצמאיים. הדברים נפלו על לבו של היתום באופן קשה מאד, אך בלית ברירה הוא יצא לרחוב, ניסה להתפרנס ולמצוא אוכל, ניסה למצוא מקום מגורים וכו', לצערו לא עלה הדבר בידו, רעב ונושפל הוא הסתובב ברחובות, כשראה אותו אותו אדם, קרא לו ואמר שהוא רואה שהוא אינו מסתדר לבד ולכן, הוא יקבל אותו שוב בשמחה לביתו כפי שהיה עד כה. מאותה שעה ואילך ידע אותו יתום כיצד להודות למטיבו, העובדה שנישל אותו מכל הטובה שהיתה לו, החדירה לדעתו את הידיעה שעושים עמו חסד תמידי ועליו להכיר טובה ולהודות על כך.

הנמשל: האדם חי בעולמו של הקב"ה, וה' משפיע עליו חסד תמידי ללא הרף, אולם האדם שהורגל לכל זאת אינו חש בטובה הגדולה ואינו יודע להודות לה' על כך, אולם כאשר האדם נקלע ח"ו לצרה או כשפוקדת אותו חלילה מחלה, אזי הוא מבין שכל חייו וכל נשימה שלו הינם חסד שהבורא יתברך מעניק לו באותו רגע, באותה שעה הוא לומד גם כיצד להודות לה' על חסדיו התמידיים, והוא מכיר טובה לה' על כל מה שהוא עושה למענו תמיד.

עפ"י הרה"ק ה"בן איש חי "זיע"א)

התלמידים שהיו בטוחים כי האיש אינו מבין מילה מן הדברים שנאמרו בשפת יידיש, סברו כי הוא ממתיך כל אותו הזמן לשעת כושר, כדי להתנכל להם, הם לא ידעו שהפרופסור הוא מלומד גדול, שהבין כל מילה ומילה שיצאה מפיו של הבעל שם טוב, ככל שהוסיף הבעל שם טוב לדבר על הנשמה היהודית, ערכה וסגולותיה, נעשו פניו רציניות יותר ויותר, ודבריו חוצבים להבות אש.

למחרת בבוקר שב הפרופסור להופיע בביתו של היהודי, הוא עמד בפניו הקבועה לכל אורך התפילה, ואף נותר לעמוד שם גם בעת סעודת השבת. גם הפעם דיבר הבעל שם טוב על ייחודו של העם היהודי, בתבלו את דבריו בסיפורי מופת מן העבר, ובדברי חז"ל בנושא. הפרופסור נראה מרותק. רק בתום הסעודה, נפנה והלך לדרכו. התלמידים, כמו גם המארח לא הבינו מה מניע אותו לעקוב אחריהם. אולם הם לא העזו לשאול אותו לפשר התנהגותו.

הדבר חזר על עצמו בתפילת מנחה ובסעודה השלישית שלאחריה, הפעם נותר הפרופסור בבית עד לאחר תפילת ערבית והבדלה, כל אותן שעות ארוכות לא אמר דבר, אך לא גרע עין מן הבעל שם טוב. לאחר ההבדלה הלך לדרכו, והבעל שם טוב הורה לעגלון לרתום את הסוסים, ושוב הם נסעו שעות ארוכות, והסוסים דהרו בשדה בבקעה ובהר, הבעל שם טוב היה במצב רוח מרומם והתלמידים שהבחינו בכך, החלו חוככים בדעתם אם לשאול את רבם לפשר הנסיעה הבלתי שגרתית הזאת. אולם הבעל שם טוב לא המתין לשאלתם, אתם בוודאי מתפלאים על מטרת נסיעתנו הארוכה, פתח ואמר. ובכן, יום יבוא והיא תיוודע גם לכם. למשמע הדברים סילקו התלמידים מעל עצמם כל מחשבה והרהור בנושא.

ובכן, נתחייך רב העיר ושאל את תלמידי הבעל שם טוב, התואילו לדמיין את פניי ללא הזקן הארוך המעטר את פניי? התלמידים היו אחוזי הלם, כן, אני הוא אותו פרופסור שעקב כל השבת אחר תנועותיו ודבריו של הבעל שם טוב הקדוש, הרב סיפר להם כי בגלל סיבות שונות, נותק בצעירותו מן העם היהודי, אולם בהשפעת הבעל שם טוב, התעוררו בלבו רגשות חרטה ותשובה, והוא החליט לשוב למוטב. הוא חזר בתשובה שלמה, והתמסר ללימוד התורה הקדושה, עד שנתמנה לרב. אז הבינו התלמידים כי את הנסיעה הארוכה ההיא, ערך רבם הקדוש אך ורק כדי להציל נשמה יהודית זו מכליה ח"ו.

צין אדם לחברו

חסד עם ילד קטן

מסופר על הרה"ק מטשיבין זיע"א, שבחן קבוצת נערים צעירים, בסוף הבחינה הבחין בנער בן עשר שאינו יודע להסתדר עם סגירת הדלת, והגאון חשש לילד שמא על ידי כך יתבוה אצל חבריו, לכן לאחר הבחינה קרא לו ביחידות, ולמרות שכבר היה יהודי וקן, גחן על הארץ להראות לו כיצד יש לפתוח ולסגור את הדלת.

פדיון שבויים

מסופר על הרה"ק רבי חיים מבריסק זיע"א, שלבו הרחום התגלה במיוחד כשהדבר היה נוגע לפדיון שבויים. הוא היה מוכן להפקיר את עצמו כדי להציל נפש מישראל. בימי האנדרלמוסיה ברוסיה נתפס בבריסק בחור יהודי, באה אמו לפני ר' חיים ובכתה לפניו שילך אל הרשות להשתדל ולבקש על בנה. ור' חיים הסכים מיד. מקורביו שהיו באותו מעמד ניסו למנוע אותו ללכת, בטענה שהשעה היא שעת חירום ומי יודע אם רבינו לא יגרום בואת רעה לעצמו. השיב ר' חיים, בואו ונחשוב חשבוננו של דבר, מצות פדיון שבויים שלפנינו זה ודאי, ואין חולק על כך. אמא זו ששרויה בצער אין קץ, אף זה ודאי. ואילו גרימת רעה לעצמי אינו אלא ספק, והרי קיימא לן אין ספק מוציא מידי ודאי.

יש להגדיל את סכום התמיכה

פעם שלח הרה"ק רבי שלומקה מזווייהעל זיע"א כסף ביד בתו לאלמנה אחת שהיה תומך בה לפרנסת בני ביתה. חזרה הבת

וסיפרה שפגשה את האלמנה בעת ארוחתה, ונוכחה לראות שהרחמנות עליה אינה כל כך גדולה, מאחר שראתה שמרשה לעצמה לקנות מצרכי אוכל יקרים, (כידוע רבנו לעצמו ולמשפחתו צמצם בתכלית הצמצום באופן מדהים). נענה לה הרבי, אדרבה מעתה יש להגדיל את סכום התמיכה, מאחר והיא זקוקה לדברי אוכל יקרים.

נקי כפיים ובר לבב

מסופר על הרה"ק רבי אריה לזין זיע"א, שיום אחד נכנס אדם אחד במשרד ישיבת 'עץ חיים' ועמו ספרו שבעים שנה בירושלים. נכנס ר' אריה לחדר, ראה ספר זה על השלחן והחל לעלעל בו ומצא, כי אחד הפרקים מוקדש לרבה של ירושלים הרה"ק רבי שמואל סלנט זיע"א שר' אריה העריצו. חפץ ר' אריה לרכשו ושאל למחירו, השיב לו אותו אדם, שלש לירות. הוציא ר' אריה סכום זה מכיסו ושילם לו. לימים כיתת ר' אריה רגליו וחיפש היכן גר אותו אדם, טיפס לקומה הרביעית ובא אליו בטרוניה, מדוע ביקשת ממני שלש לירות בעד ספרך? ואילו באחת מחנויות הספרים מצאתי ספר זה ולידו פתק פי מחירו הנקוב הוא חמש לירות. השיב לו אותו אדם כי הצדק עמו ומחירו של הספר אמנם חמש לירות, אולם לבני ישיבה אנכי מעניק הנחה והמחיר עבורם הוא שלש לירות בלבד. השיב ר' אריה, אין אני בן ישיבה, אנכי עובד רק כמלמד בישיבת 'עץ חיים' ועמד בתוקף על כך שישלם את ההפרש במחיר.

תלולא דעדקא

שבת קודש כ"ו תמוז

הרה"ק רבי שלמה גאנצפריד ב"ר יוסף (קיצור שו"ע - תרמ"ו)

יום ראשון כ"ז תמוז

הרה"ק רבי משה חיים טובי ב"ר יצחק אייזיק מקאלוב (תקצ"א)

יום שני כ"ח תמוז

הרה"ק רבי אלעזר ב"ר אלימלך מליזענסק (תקס"ו)

הרה"ק רבי משה ב"ר צבי הירש (ישמח משה מאוהעל - תר"א)

הרה"ק רבי יוסף שלום אלישיב ב"ר אברהם (תשע"ב)

יום שלישי כ"ט תמוז

רבי שלמה יצחקי ב"ר יצחק (רש"י הקדוש - ד"א תתס"ה)

הרה"ק רבי משה מזאלישין ב"ר גרשון (משפט צדק על תהלים - תקצ"א)

יום רביעי א' מנ"א

אהרן הכהן בן עמרם (ב"א תפ"ז)

אלעזר הכהן בן אהרן הכהן (ב"א תקט"ז)

הרה"ק רבי נתן נטע מאוריטש ב"ר יוסף (נטע שעשועים - חותן הבת עין - תקמ"ה)

הרה"ק רבי שלמה מבאבוב ב"ר בן ציון (תש"ס)

יום שישי ג' מנ"א

הרה"ק רבי שמעון מאוסטראפאליע ב"ר פסח (ת"ח)

הרה"ק רבי מנחם עזריה מפאנו ב"ר יצחק ברכיה (רמ"א מפאנו - שפ"ה)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

מצווה הלכות

מאת הרה"ג נטילא הכהן רבטיבין שליט"א
מח"ס "בם אני אודך" רמ"ד יוסף הדרש" על המצוות.

הלכות מוקצה (ט')

א) כלי שמלאכתו לאיסור, שהתירו לטלטלו לצורך גופו, מותר לטלטלו, אפילו אם יש לו רק ספק אם כלי זה יועיל לו לצורך גופו. (ספר גם אני אודך, תשובות הגר"ח קניבסקי זצ"ל, חלק ג', סימן צ')

ב) מחסומים מברולים שיש על הכבישים בשבת, שלא יסעו המכוניות, אינם מוקצה, כיון שלפעמים מוכרחים לטלקו מפני פיקוח נפש. (שם, סימן צ"א)

ג) כלי שמלאכתו לאיסור שמונח בכיור, ולא יכול לטול שם ידיו, מפני שלא רוצה שיתקלקל הכלי, מותר לטלטל הכלי, מדין כלי שמלאכתו לאיסור, שמוותר לטלטלו לצורך מקומו, ולא נקרא שמטלטל שלא יפסד הכלי. (שם, סימן צ"ב)

ד) מותר להוריד כינה מהראש בשבת, ולא הוי מוקצה, דהוי כגרף של רעי שמוותר לטלטל. (שם, סימן צ"ג)

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות דפוס פוסטר

דפוס אישי מקצועי

08-8422112 ההגנה 54 רחובות

P6422112@gmail.com

לע"נ הרה"ק

רבי משה ב"ר צבי הירש (ישמח משה מאוהעל)

נלב"ע כ"ח תמוז תנצב"ה